

Avoin kirje kaupan alan toimijoille: Älä ota nikotiinipusseja myyntiin

Me kansanterveysjärjestöt vetoamme teihin kaupan alan toimijat, että osoittaisitte lainsäädännön ylittävää vastuullisuutta ja ette ottaisitte nikotiinipusseja vähittäismyyntiin nyt, kun tupakkalain uudistaminen on kesken. Toimialanne on merkittävässä roolissa, kun uusi tuote on lainsäädännön välitilassa.

Meidän on yhdessä varmistettava, että uudet nikotiinituotteet eivät päädy hallitsemattomasti markkinoille ja saata yhä uusia ihmisiä nikotiinista riippuvaisiksi. Tämä on tärkeää sekä lasten ja nuorten terveyden suojelemiseksi että tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamiseksi.

Tiedämme, että nikotiini on voimakasta riippuvuutta aiheuttava aine, joka aiheuttaa haittoja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä niin ihmiselle kuin ympäristölle. Kun nikotiinipusseja päätyy luontoon, ne roskaavat ympäristöä ja aiheuttavat vaaraa eläimille.

Nikotiinipussit on tehty lapsia ja nuoria houkutteleviksi. Niiden maku- ja hajuaaineet sekä pakkaukset vetoavat nuoriin. Myös tuotteiden markkinointi on kohdennettu nuorille. Toimien tavoitteena on hämärtää nikotiinipussien haitallisuutta. Jos nikotiinipusseja on helposti saatavilla, se lisää todennäköisesti juuri nuorten nikotiiniriippuvuutta.

Haluamme muistuttaa, että nikotiini on erityisen vaarallista lapsille, nuorille sekä kokemattomille käyttäjille. Heille tuotteesta voi tulla vakavia myrkytysoireita. Vauvoille ja pienille lapsille nikotiinipussi aiheuttaa hengenvaaran, jos tuote joutuu suuhun. Lisäksi nikotiini vaikuttaa negatiivisesti lasten ja nuorten aivojen kehitykseen. Raskauden aikana käytetty nikotiini vaikuttaa sikiön kehitykseen.

Saatavuuden ja myynnin lisääntyminen johtaa todennäköisesti siihen, että yhä useammalle ihmiselle kehittyy nikotiiniriippuvuus jo entistä nuoremmalla iällä, mistä on vaikea päästä eroon. Nikotiiniriippuvuus johtaa usein muiden tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön, mikä lisää terveysongelmien määrää ja syöpäriskiä. Tuotteiden turvallisuuteen liittyy riskejä, koska nikotiinipitoisuudet voivat vaihdella ja tuotemerkinnot olla puutteellisia. Lisäksi riski nikotiinipussien välittämiseen alaikäisille lisääntyy, kun tuotteita on myynnissä laajalti.

Tupakkalain 1 § tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Tavoitetta kohti on päästy määrätietoisilla toimilla, kuten hinnan, saatavuuden ja markkinoinnin vastuullisella sääntelyllä sekä tukemalla nikotiinituotteiden käytön lopettamista.

Fimean uusi tulkinta, ettei lääkelakia sovelleta nikotiinipusseihin, uhkaa tupakkalain tavoitteiden saavuttamista. Lainsäädännöllisen välitilan vuoksi uhkana on saatavuuden lisääntyminen merkittävästi, ja sen myötä nikotiinihaittojen kasvu.

Me järjestöt olemme esittäneet, että tupakkalakia muutetaan selkeämmäksi, jotta lain tavoitteeseen päästään. Tämä tarkoittaa päihdekäyttöön tarkoitettujen nikotiinipussien

myynnin kieltämistä sekä ulkomaan tuonnin selkeämpää sääntelyä. Myös makuaineet tulee kieltää kaikista tupakanvastikkeista.

Toivomme, että te kaupan alalla olette mukana savuttoman ja nikotiinittoman Suomen rakentamisessa.

Ystävällisin terveisin,

Mika Pyykkö, toiminnanjohtaja, Aivoliitto

Juha Viertola, toiminnanjohtaja, Diabetesliitto

Juha Mikkonen, toiminnanjohtaja, Ehkäisevä Päihdetyö EHYT ry

Tuula Vasankari, pääsihteeri, Filha

Markku Hyttinen, toiminnanjohtaja, Hengitysliitto

Marjaana Lahti-Koski, pääsihteeri, Sydänliitto

Juha Pekka Turunen, pääsihteeri, Syöpäjärjestöt